

DÜNYAYI SARSAN SAHTEKARLIK

İŞTE HAKİKİSİ

Hacılar'da bulunduğu iddia edilen birçok tarihî eserin sahte olduğu anlaşılmıştır. Yukarıdaki vazo ise, Hacılar'dan ilk çıkarılan ve Milâttan 6.000 sene önceye ait vazolardan biridir. Vazo hâlen koleksiyoncu Hüseyin Kocabaş'tadır...

Taklit 'Hacılar, çömlekleriyle milyon vuruldu

**50 BİN LİRAYA
SATILAN
SAHTE "HACILAR,,**

**Bu sahte tarihî eserlerin bir
öğretmen ve köylü tarafından
yapıldığı ve aracılar vasıtası ile
de satıldığı iddia ediliyor**

TURHAN AYTUL

ESKİ bir öğretmenin önderliğinde bir grup Burdurlu köylünün Milâttan 5-6 bin yıl öncesine ait Hacılar Köyü eserlerini taklit ettikleri ve bunları kaçakçılar vasıtasıyla dünyanın en tanınmış müzelerine sattıkları anlaşılmıştır.

Olay, birkaç yıl önce Londrada en tanınmış tarihî eser satış yeri olan Sotheby'de bir Hacılar Heykelinin 24 bin lira gibi ucuz bir fiyatla satılmak istenmesinden duyulan şüphe üzerine ortaya çıkmıştır. Bu şüphe üzerine İngilizler 66 Hacılar Heykelini laboratuvar tahliline tâbi tutmuşlar ve 48'inin sahte olduğu anlaşılmıştır.

Dünyanın en eski eserleri olarak nitelenen Hacılar Heykellerinin tanesi köylülerden 500-2000 liraya alınmakta, Türkiye'de 50-75 bin, dışarda ise 250-300 bin lira arasında satılmaktadır.

Önceki gün bu tarihî eser skandalı, «The Times» gazetesi tarafından açıklanmış ve her yerde Hacılar eserlerinin satışı durmuştur.

◆ Devamı: Sa. 9, Sıl. 2 de

İŞTE SAHTESİ

İstanbul'da bir koleksiyoncu tarafından 50 bin liraya alınan sahte bir Hacılar Köyü vazosu. Bu be-bekli sahte Hacılar vazosundan 12 adet de İsviçre'de bir koleksiyoncuya satılmıştır.

TAKLİT HACILAR

◆ Baştarafı Birincide

İstanbul Arkeoloji Müzesi yetkilileri de müzelerinde bulunan Hacılar Heykellerinin bir kısmının sahte olduğunu bildirmiştir. Bu sahte heykeller yakalanan kaçakçılardan elde edilmiştir.

Türk arkeologlar dünya müzelerinin milyonlarca lira karşılığında sahte Hacılar Heykellerini almış olmasını belirli bir memnulukla karşılamışlar ve «Türkiye'den yapılan tarihi eser yağmasının yanı sıra böyle bir o'ay onlara iyi bir ders olmalı» demişlerdir.

Hâlen bu heykeller İngiltere'de British Museum, Oxford Ashmolean, Fransa'da Louvre, New - York'da Metropolitan müzelerinde, çok olarak da Amerikalı ve İsveçli koleksiyoncularda bulunmaktadır.

Burdur'un bir köyü olan Hacılar'da çıkan bu heykellerin değeri M.Ö. 5-6 bin sene önceye ait olmasından ve son on yıla kadar da çok az bulunmasından ileri gelmektedir.

«SİZ ALMAMIŞ OLSAYDINIZ, BUNLARI DENİZE ATACAKTIM»

1954 — 55 yıllarında Burdurlu bir şöför olan Şevket Çetinkaya, tarlasında hendek kazarken bulunduğu bazı çanak çömleği İstanbul'a getirerek tarihi eser olarak satmak istemiş, fakat alıcı bulamamıştır. Son olarak Kapa-lıçarşı'da uğradığı Niko:

«— Şunları bir de kolleksiyoncu Hüseyin Kocabaş'a gösterelim. Belki o alır.» demiştir.

Hüseyin Kocabaş ise, tarihi eser satıcıları tarafından Finike'de bulunduğu iddia edilen çanak çömleğin ancak Milâttan 700 - 800 yıl eski olabileceğini düşünmüş ve

«— Bunlar pek eski birşey olmasa gerek» demiştir. «300 liraya verirsen seni teşvik için alayım.»

Şevket Çetinkaya 300 liraya razı olmuş ve hattâ:

«Bey» demiş, «Eğer bunları sen de almamış olsaydın kızgınlığımdan denize atacaktım.»

BUNLAR FINIKE DEĞİL HACILAR'IN HAZİNESİDİR

Aynı tarihlerde Burdur çevresinde Behice Sultan'da kazılar yapan İngiliz arkeoloğu James Melleart, Hacılar köyünde bir takım «tabak ve çömlek» bulmuş ve bunların resimlerini çizerek İngiliz Arkeoloji Enstitüsüne göndermiş ve kazı izni istemiştir. Enstitü, bulguların çok az olduğu gerekçesiyle izin vermemiştir. Melleart bu sırada İstanbul Arkeoloji Müzesi arkeologlarından Nezihi Fırat'la karşılaşmıştır.

Fırat, koleksiyoncu Kocabaş da mahiyetini tayin edemedikleri bir takım çanak ve çömlek bulunduğunu söylemiştir. Melleart bunun üzerine Türk arkeologla birlikte Kocabaş'ın evine gitmiş ve eserler üzerinde araştırmaya girişmiştir. Kısa bir tetkikten sonra Melleart:

«— Bunlar» demiştir. «Finike'den çıkartılmış olamaz. Buna benzer bazı eserler bende de var. Hacılar'dan çıkarttım. Bu eserler bir hazine. Milattan önce 5 - 6.000 sene öncesine ait medeniyetin izlerini taşıyor.»

Melleart, Kocabaş'ta bulunan eserlerin de resmini çizerek tekrar İngiliz Arkeoloji Enstitüsüne müracaat etmiş ve kazı izni istemiştir. Enstitü bu defa gereken izni vermiş ve 1957'de Hacılar'da kazılara başlanmıştır. Üç yıl devam eden bu kazı sırasında Melleart birçok eser bulmuş ve bunları Ankara Müzesi'ne vermiştir.

Hacılar kazısı 1960 yılında bitmiş olmasına rağmen, Avrupa ve Amerikan müzelerine Hacılar'a ait olduğu iddia edilen eserler gelmekte devam etmiştir.

İLK SAHTEYİ ÖNCE BİR TÜRK BULMUŞTU

Türk koleksiyoncu Hüseyin Kocabaş, 1969 yılında Paris'te Louvre Müzesinde bulunan sekiz heykelden bu kısmının sahte olduğunu anlamış ve müze yöneticilerine:

«— Bunlar hakiki değil» demiştir. Müze yöneticileri Kocabaş'ın bu uyarısını dikkate almışlar ve Londra'daki ucuz «Hacılar» satışı sırasında kendi eserlerini de muayene ettirmişlerdir. Louvre'daki sekiz eserden yedisi de bu araştırma sırasında sahte çıkmıştır.

YARIN:

SAHTE HACILAR NASIL YAPILDI?